

Michael Swanwick
VAKUUMINĖS GĖLĖS

Mokslinis fantastinis romanas

Keistas ir šiurpus ne itin tolimos ateities pasaulis. Pabėgusi iš Žemės žmonija gyvena išsibarsčiusi asteroidų žiede bei Oorto kometų debesyje. Psichotropinis programavimas, haliucinogeninis asmens tapatybės pakeitimas, Dirbtinė Laikinoji Sąmonė - įprasta šių žmonių kasdienybė. Tačiau siaubingiausia žmonijos nelaimė - Didžioji Banda, užgrobusi Žemę...

Iš anglų kalbos vertė BRONIUS BRUŽAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
209 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Michael Swanwick - VACUUM FLOWERS
New York, ACE books, 1988

Copyright © by Michael Swanwick, 1987
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2001
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1

REBELA

Ji nežinojo, kad numirė.

Tiesą sakant, ji mirė du kartus - pirmąjį kartą per nelaimingą atsitikimą, o vėliau tiesiog nusižudė. Dabar moterį valdanti korporacija nusprendė, kad jai vėl reikėtų atsisveikinti su gyvenimu, idant per kitus porą mėnesių milijonai vargetų gautų naujo stimulatoriaus dozę.

Tačiau Rebela Elizabeta Mudlark to nežinojo. Ji suvokė tik tai, kad vyksta kažkas blogo ir niekas nenori jai paaiškinti, kas būtent.

- Ką aš čia veikiu? - paklausė ji.

Virš Rebelos šmėkštelėjo daktaro veidas - liesas ir uždengtas demoniška raudonų bei žalių psichotropinių dažų kauke, kurią ji, *regis*, galėjo įskaityti. Siaubingoji užprogramuota šypsena aki-vaizdžiai turėjo būti raminanti, į viršų pakilę burnos kampučiai buvo pavertę skruostus apvaliais kamuoliukais. Mirties grimasa pakrypo į jos pusę.

- O, dėl to nevertėtų jaudintis, - patikino vyras.

Virš galvos prasklendė eilė vienuolių su baltais iškrakmolytais gobtuvais ir nekaltai svyruojančio-

mis krūtimis. Panašios į mažus laivelius, jos grakščiai plaukė magnetine miesto ašies linija. Pakankamai įprastas vaizdas, netgi dvelkiantis jaukia namų dvasia. Bet Rebelos pojūčiai netikėtai išsiderino, ir vienuolės virto visiškai svetimo-
mis būtybėmis, plūduriuojančiomis prie milžiniškų stiklinių sienų, pro kurias sklido ryškiai spindinčių, išbarstytų po naktinę tamsą žvaigždžių šaltis. Kažką tokio ji greičiausiai matė tūkstaničius kartų, bet dabar be jokio perspėjimo moters sąmonė ėmė klykti *keista keista keista*, ir ji tiesiog neįstengė suprasti, ką regi.

- Nieko neprisimenu, - pasakė Rebela. - Kartais net nežinau, kas tokia esu.

- Na, šiomis aplinkybėmis tai visiškai normalu, - atsiliepė gydytojas ir pradingo jai už galvos. - Sesele, prašyčiau pažvelgti čia.

Prie vyriškio kažkas prisiartinio. Jiedu tyliai pasitarė. Grieždama dantimis Rebela tarė:

- Su tokiais atvejais jūs turbūt susiduriate visą laiką.

Į moters žodžius jie neatkreipė jokio dėmesio. Nuo gyvatvorių kylantis rožių kvapas atrodė toks tirštas, kad ji vos neužduso. Magnetinėmis linijomis ir toliau plūdo nesibaigiantis žmonių srautas.

Jei būtų galėjusi pajudinti bent ranką, Rebela

būtų palaukusi, kol gydytojas palinks virš jos pernelyg arti, o tada sugriebusi už gerklės ir išspaudusi iš jo visą tiesą. Tačiau moteris neįstengė net kryptelėti galva, ką jau kalbėti apie kitas kūno dalis. Ji tegalėjo spoksoti į plaukiančius praeivius ir monotoniškai sukuriuojančius žvaigždžių spiečius. Šalia gyvenamųjų rajonų rėžių, įkurtų aukštai viršuje, stūksojo platformos su dirbtinėmis kalvomis, kurios lyg salos plaukiojo žvaigždžių jūroje. Šalia jų pakrančių ant stiklinių grindų nusileisdavo atsitiktinės iškylautojų grupelės - juodi taškai, matomi tik tuomet, kai jie užstodavo žvaigždes arba kitus kupolinius miestus. Pro šalį vėl prasklendė keistoji planeta.

- Prieš pradėdami operaciją luktelėsime dar vieną dieną, - galiausiai prabilo gydytojas. - Bet jos asmenybė stabilizavosi visai neblogai. Jeigu būklė nepakis, galėsime atlikti operaciją rytoj. - Jis žengė link durų.

- Ei, vieną minutėlę! - riktelėjo Rebelas. Gydytojas sustojo ir apsigrėžė. Į ją žvelgė negyvos akys, įspaustos į dažų sluoksnį ir pasislėpusios po raudonų plaukų sruoga. - Ar aš daviau leidimą šiai operacijai?

Ir vėl jo veidas išsiviepė į tą erzinančiai raminančią šypseną.

- O, manau, tai nėra labai svarbu, - tarė jis, -

tiesa?

Gydytojas dingo jai nespėjus nieko atsakyti.

Apžiūrinėdama lipniusius diskelius, prispaustus virš Rebelos antakių ir už ausų, seselė trumpam pateko į jos akiratį. Paaiškėjo, jog tai vienuolė, apkūni moteris su dviem pagurkliais ir žibančiomis akimis, kurios regėjo Dievo vizijas. Šiek tiek anksčiau, kai Rebela vis dar buvo apsvaigusi ir pusiau be sąmonės, ji prisistatė sesers Marijos Rados vardu. Dabar vienuolė krapštėsi prie savo psichotropinių dažų kaukės, paleisdama užslėptų funkcijų režimą tokiu pajėgumu, kad tiesiog buvo keista, kaip jos apskritai galėjo veikti.

Norėdama nuslėpti savo mintis, Rebela nusi-grėžė.

- Prašau įsijungti, - sumurmėjo ji. Lovos kojūgalyje iškilo vaizdo ekranas su medicininių kodų enciklopedija. Ji paskubomis iškvietė kanalą su ne tokia pavojinga tema. Paprastosios struktūros atmosferinio metano ekologija. Tada apsimetė esanti įsigilinusi į tekstą.

Kai vienuolė susiruošė išeiti, Rebela nerūpestingai tarė:

- Sesute? Tas ekranas stovi nepatogiu kampu. Ar galite jį šiek tiek pakreipti? - vienuolė įvykdė

prašymą. - Aha, štai taip. Ne, dar truputį... puiku.
- Rebela šiltai nusišypsojo, ir vienai akimirkai seseriai Marijai Radai teko laimė pasišildyti universaliosios meilės spinduliuose. Paskui ji dingo iš nišos.

- Sušikta davatka, - burbtelėjo Rebela ir kreipėsi į ekraną: - Ačiū.

Šis išsijungė.

Nuo lygaus ir tamsaus ekrano paviršiaus atspindėjo lovūgalis ir ten kabanti medicininė ligo-
nio kortelė.

Moteris nesunkiai iššifravo apverstus simbolius. Iš pradžių pamatė du supaprastintų, viena į kitą nepanašių asmenybių ratukus. Pirmasis buvo pažymėtas "Originaliosios" vardu, antrasis - "Dabartinės". Dar vienas simbolis reiškė parengimą psichotropinei operacijai. Anot kitų trijų, susitraukusių apačioje, medicininio gydymo jai nereikėjo. Po jais, ten, kur turėtų būti vardas ir pavardė, švytėjo užrašas. Nenorėdama suklysti, Rebela atidžiai perskaitė jį du kartus:

"Deutsche Nakasone GmbH" nuosavybė

Rebelą užplūdo įsiūčio banga tarsi koks nuožmus žvėris. Ji sukando dantis ir perkreipė lūpas, neketindama kovoti su jausmais. Ji *norėjo* šio pykčio. Savo sąjungininko, savo vienintelio

draugo, siautėjančio visame suparalyžiuotame kūne lyg įkaitusi, riaumojanti, įsismarkavusi audra.

Įniršiui nustelbus visus kitus pojūčius, moteris paniro į tamsų bejėgiškumo chaosą. Į niauriai neviltį be vardo ir be tikslo, kurioje ji prarado savo veidą, kūną, esybę. Ji tapo demonu, akiai stebinčiu žmonių srautą bei kintančias žvaigždes ir visa širdimi jų neapkenčiančiu. Širdyje išsikerėjo troškimas sutraiškyti juos savo delnuose - tokius panašius vienas į kitą miestus, žvaigždes ir žmones, - sumaigyti į minkštą mažą kamuoliuką, o pačiai juoktis, iš akių besiliejančią juodoms ašaroms...

Atsigavusi iš nesąmoningos būklės, Rebela jautėsi silpna ir prislėgta.

- Kiek dabar valandų? - paklausė ji. Pasak vaizdo ekrano, praėjo keturios valandos.

Į nišą įžengė kaulėta žalsvo veido moteris, dėvinti kažką panašaus į odinius paprastojo lygio biotechnologinius pakinktus. Zirzdama panosėje ji ėmė genėti krūmokšnius. Dirbo metodiškai tarsi apsėsta, šen bei ten sustodama ir aptvarkydama suvešėjusias rožes.

- Ei, draugužė, - šūktelėjo Rebela, - padaryk

man paslaugą. - Gyslomis pasruvus adrenaliniui, išgaravo bet koks atsargumas. Jos veide nušvito šypsena.

- Ką? A! Hmm... kas yra? - akivaizdu, kad norėdama atsitraukti nuo darbo moteris turėjo įdėti nemažai pastangų.

- Mane išleidžia po kelių valandų, bet niekas nepasivargino atnešti drabužių. Ar negalėtum pasižvalgyti, kur jie pradingo, ir atsiųsti man?

Moteris sumirksėjo.

- O, hmm... žinoma. Bet, regis, tuo turėtų pasirūpinti jūsų seselė?

Rebela užvertė akis.

- Ji įžvelgia Visatos tikslą žvaigždėse, o egzistencijos reikšmę - rožių žydėjime. Tačiau smulkmenose nekokia pagalbininkė. Supranti, ką noriu pasakyti? - Tuo patikėti turėtų kiekvienas, dirbantis ligoninėje, kuriame tvyro vienuolyno tvarka.

- Aha, gerai, kodėl gi ne? - Moteris grįžo prie darbo. Rodos, jai palengvėjo, kai pokalbis užsibaigė. Pro jos pirštus pleveno šakelės ir lapeliai. Rebela neabejojo, kad išėjusi moteris būtinai užmirš savo pažadą.

Tačiau po valandos sanitarė sugrįžo ir be žodžių padėjo apsiaustą ant stalo, stovinčio prie

jos lovos.

- Po šimts velnių, - išsprūdo Rebelai. Galbūt jai iš tiesų pavyks pasprukti iš šios vietos!

Rebela trumpam nusnūdo. Pakirdusi praleido kankinančią valandą spoksodama į žmones, plaukiančius amžinoje prieblandoje, kol pasirodė sesuo Marija Rada. Vienuolės pilvas kabojo išviręs virš diržo, o psichotropinių dažų kaukėje spindėjo tokia pati paslaptinga išraiška.

- Sesute, - kreipėsi į ją Rebela, - atrodo, kad mano lipniųjų diskelių laidai blogai sureguliuoti. Gal galėtumėte juos apžiūrėti? - Moters pirštams įsipainiojus į laidų raizgalynę, ji pridūrė: - Žinote, mano galvoje užstrigo vieno iš jūsiškio pranašo knygos eilutės. Tiktai dalį jų užmiršau. Jei neklystu, prasideda taip: "Aš tyrais klaidžiojau liūdnamis, giliai ištroškęs dvasios peno, - ir angelas šešiais sparnais pastojo nykų kelią mano." Ar esate tai girdėjusi? Paskui... - ji užsimerkė tarsi bandydama prisiminti žodžius, -... "Lengva kaip sapnas jo ranka akis man palietė staiga, ir jos sužiuro bei sušvito lyg akys aro išbaidyto..." Visa kita aš užmiršau.

Sesuo Marija Rada nustojo dirbti. Vieną perne-lyg užsitęsusią akimirką ji nepratarė nė žodžio.

Po to pažvelgė į beribes nakties gėlės ir sumurmėjo: - Šventasis Puškinas. - Jos balsas pakilo. - "Jisai man palietė ausis, ir jas pripildė gaudesys: ir išgirdau, kaip dunda dangūs, kaip lekia angelas aukštai, kaip skleidžiasi ievos žiedai, ant marių dugno šliužas rangos... Prie mano lūpų nebylių jisai pripuolė - ir iš jų liežuvį išėmė vylingą, ir budrų geluonį angies į burną, laukiančią mirties, įspraudė dešine galinga..." - apimta religinės ekstazės, ji išrietė nugarą ir pasipurtė. Jos rankos mėšlungiškai krūpčiojo. Atitrūkus vienam iš lipniųjų diskų, Rebela trenkėsi galva į lovos kraštą, tačiau pats kūnas tebebuvo paralyžiuotas.

- Sesute, - tyliai ištarė ji. - Sesute?

- Mmmm? - atsklido užsisvajojusios vienuolės atsakymas.

- Gydytojas liepė pašalinti mano paralyžių. Nejau užmiršote? Jis sakė, kad priminčiau jums. - Rebela sulaukė kvapą. Viena iš dviejų - arba dabar ji išsivaduos iš pančių, arba viską praras. Tai priklauso nuo to, kiek laiko sesuo Marija Rada užtruks, kol sugrįš į realybę.

- O, - išspaudė vienuolė. Negrabiais pirštais suėmusi jungiklį, neryžtingai pasuko jį per kelias padalas ir lėtai tarsi lunatikė nuėmė diskelius. Tada pakratė galvą ir silpnai nusišypsojusi dingo iš nišos.

Rebela leido sau lengviau atsikvėpti. Ji galėjo judėti! Viena ilgą minutę ji paprasčiausiai gulėjo, nieko nematančiomis akimis žvelgdama į viršų. Prie lovos ją prikaustė siaubas, kurį pajuto, išvydusi savo atspindį vaizdo ekrane, ir visai nesvarbu, kad jis buvo iškraipytas. Galų gale Rebela sutelkė visą drąsą ir šiek tiek svyruodama neryžtingai pakėlė ranką. Paskui lėtai ją pasuko.

Ranka buvo vienalytė - ją pakreipiant, suvirpėjo raumenys. Oda pasirodė besanti švelni, tamsiai rudai įdegusi, be randų, apaugusi retais tamsiais plaukeliais. Trumpų pirštų nagai spindėjo blizgančiu rožiniu atspalviu. Rebela atsisėdo ir pažvelgė į savo kūną.

Jos krūtys buvo apvalios ir pilnos. Šlaunys šiek tiek per stambios, bet vis dar raumeningos. Ligoninės personalas, matyt, iš kuklumo paliko ją su *cache-sexe*(1), tačiau nuo šių iki bambos tarsi skruzdėlių vora driekėsi plona juodų plaukelių linija. Kojos trumpos, bet stiprios. Tai geras ir sveikas kūnas.

Tačiau tai *ne jos* kūnas. Rebela Elizabeta Mudlark buvo aukšta ir liesa, su atsikišusiomis alkūnėmis bei keliais. Jos balta oda tviskėjo lyg porcelianas, o plaukai buvo gana neaiškios šviesiai pilkos spalvos. Ilgas ir lieknas galūnes puošė meninkės pirštai bei pianistės pėdos. Beveik visiška

priešprieša dabartiniam kūnui.

Aš tuojau išprotėsiu, pagalvojo Rebelas. Pradėsiu klykti.

Tačiau neįvyko nei viena, nei kita. Ji atsistojo ir apžiūrėjo savo dažus obsidianiniame ekrano paviršiuje, nekreipdama dėmesio į keistai apvalų veidą su mažute nosyte ir tamsiomis akimis, kuriose atsispindėjo gyvuliškas siaubas. Per visą kaktą driekėsi raudona linija, aštriu kampu vingiuodama virš antakių.

- Prašau įsijungti, - pasakė ji ir patikrinusi ekrane psichotropinių dažų kodus gavo pakankamai logišką informaciją, teigiančią, kad šios formos kaukė reiškia "Ligoninės Pacientą, Rengiamą Psichotropinei Operacijai".

Ji nutrynė dažus ir užtruko vos kelias sekundes, kol pakeitė kodą į "Išsirašantį Pacientą Po Psichotropinės Operacijos". Dabar po akimis nusviro dvi nedidelės antenos, o ant kaktos atsirado papildoma pora vingių. Įsisupusi į apsiaustą, ji užsimaukšlino gobtuvą ir žengė iš nišos ant grindiniu iškloto tako....

Pastabos

- 1) *Cache-sexe* - glaudès (pranc.).
- 2) *Bon voyage* (pranc.) - geros kelionės.